

- використати автоматизоване формування первинних даних на місці виникнення інформації;

- на основі інформаційного забезпечення змоделювати обліковий процес, що дасть змогу встановити логічний взаємозв'язок облікових процесів, здійснити моделювання поетапного вирішення завдань, а також їх взаємозв'язків;

- збудувати оптимальну інформаційну систему і на її основі здійснити імітаційне моделювання облікового процесу фінансово-господарської діяльності підприємства;

- впровадити нові методи обліку, які рекомендуються міжнародними стандартами з обліку і контролю;

- приймати управлінські рішення на кожному робочому місці бухгалтера, здійснювати моделювання майбутніх періодів, виявляти негативні моменти у роботі підприємства.

Таким чином, комплексний підхід до обліку, контролю, аналізу, аудиту і управління основними засобами дає змогу оперативно одержувати всі необхідні дані за певний період і суттєво підвищити рівень управління фінансово-господарською діяльністю підприємства.

*Саченко С.І., к. е. н., доцент,
Серединська В.М., к. е. н., доцент
(м.Тернопіль)*

ОСОБЛИВОСТІ СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

За сучасного рівня розвитку ринкових відносин ускладнюється функція управління підприємством, що веде не просто до зростання ролі управління

ним, а до якісних змін у всій структурі та методах управління. Посилення конкуренції ставить перед менеджментом підприємства завдання пошуку нових джерел об'єктивної економічно-спеціалізованої інформації, яка є сукупністю відомостей про внутрішні і зовнішні зміни, що відбуваються в об'єкті управління.

Таким джерелом повинен стати внутрішньогосподарський облік, який виконує роль управлінського. Термін "облік" у понятті "управлінський облік" необхідно розуміти в широкому сенсі. Це скоріше система управління підприємством, що інтегрує в собі різні підсистеми і методи управління і підпорядковує їх досягненню єдиної мети. Саме під впливом розвитку і поглиблення ринкових процесів управлінський облік стає необхідним інформаційним елементом практичної діяльності підприємства.

Потреба в спеціалізованій економічній інформації за кожним структурним підрозділом основного і допоміжного виробництва призводить до виникнення спеціалізованого управлінського обліку, який повинен використовуватися не тільки для обґрунтування тактичних, але і стратегічних цілей.

Спеціалізований управлінський облік (СУО) - це система, що дозволяє формувати показники, які мають, як правило, нефінансовий характер і відображають специфіку діяльності підрозділів підприємства або окремих видів діяльності призначених для надання керівництву інформації, необхідної для прийняття рішень щодо ефективного управління окремими структурними складовими підприємства. Такі показники повинні вимірюватися натуральній і числовій формі, давати розгорнуту кількісну і якісну характеристику різних бізнес-процесів. Підготовка інформації в системі спеціалізованого обліку може формуватися шляхом організованого спостереження, оцінювання та реєстрації даних. Кожній спеціалізованій службі, кожному структурному підрозділу необхідно розробити систему показників для оперативної передачі даних менеджменту підприємства, що позитивно вплине на ефективність господарювання.

Прикладом управлінського звіту, що має нефінансовий характер є звіт про рух товарів на складі, який призначений для прийняття рішень про час і розміри закупівель. Однак, він може не містити інформації про ціни. Відповідно показником діяльності складської служби може бути деякий коефіцієнт відповідності рівня запасів рекомендованому "оптимальному рівню". Важливо пам'ятати про один із принципів управління бізнесом: не все вимірюється грошима.

Системи спеціалізованого управлінського обліку доречно класифікувати за видами і особливостям бізнес-процесів, для яких вони призначені. Типологія спеціалізованих видів управлінського обліку "першого рівня" в залежності від бізнес-процесів є такою:

- закупівля;
- складування;
- виробництво;
- продаж;
- після продажне обслуговування;
- управління фінансами;
- управління персоналом;
- стратегічне управління;
- інші.

Цей не вичерпний список може бути доповнений іншими типами спеціалізованих видів управлінського обліку "першого рівня". На багатопрофільних підприємствах, як правило, переважає системи фінансового управлінського обліку і використовують кілька видів бізнес-процесів, приблизно рівних за значимістю, тобто застосовують кілька спеціалізованих видів управлінського обліку.

З ростом впливу дрібного бізнесу, який, як правило, спеціалізований, зростає роль саме спеціалізованого управлінського обліку.

Потреба в спеціалізованій інформації веде до необхідності розробки системи спеціалізованого управлінського обліку і звітності, яка повинна бути адаптована до вимог загальногосподарської системи обліку.

Література:

1. Друри К. Введение в управленческий и производственный учет / пер. с англ.; под ред. С.А. Табалиной. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 1994. – 560 с.
2. Кукукина И.Г. Управленческий учет: учеб. пособие. - М.: Финансы и статистика, 2004. - 400 с.
3. Бужин О.А. Економічно-спеціалізований облік – підгрунття управлінського обліку в тваринництві/ О.О.Бужин // Вісник Дніпропетровського університету. – Серія “Економіка». – Вип.5 (3).- 2011. – С.- 275-280.

*Семанюк В.З., к.е.н., доцент ТНЕУ
(м.Тернопіль)*

ВНУТРІШНІЙ АУДИТ ЯК ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Нова економічна формація постіндустріального розвитку ставить підприємства в умови жорсткої конкуренції та постійних змін, що вимагає від менеджерів розуміння зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства, вміння об'єктивно оцінювати ситуацію та розвиток бізнес процесів, використовувати універсальні системи показників, що доводить існування нових високих вимог до організації та якості управління, а отже і інформаційного забезпечення цього процесу.

Перехід до постіндустріального суспільства доводить неефективність системи корпоративного управління промисловими компаніями. Кризові